

J E L E N K Ö R.

88. szám

Pest, szombat. November 3dikán.

1832.

Foglalat: Magyarország (Regalis. Kinevezések. A' Budapest közötti állóhid ügyében felszólítás. M. kir. kam. tudósítás). Anglia (Parliament elhalasztatása. Eszrevételek a' hollandi királyi megnyitó beszédre. Hír Portsmouthból. Egyik törzsnjáság rhapsodiája a' belga ügy felett). Franciaország (Háborui készültek. Duval Nantesben. Zea-Bermudez. Napoleonicidák). Belgium (Gendebien levele a' királyhoz. Új ministerium készül). Spanyolország. Brazilia. Török birodalom. Legujabb. Pénzfolyamat. Gabonár.

MAGYARORSZÁG.

A' jövő országgyűlést egybehívó királyi levél (a' vármegyékhez, káptalanokhoz 's t.) eképen szól:

I. Ferencz isten kegyelméből: Ausztria császársa, Magyar és Csehország, Galliczia és Lodomeria apostoli királya, Ausztriai Főherczeg 's a' t. 's a' t. 's a' t.

Tisztel. Becsül., Tekintetes és Nagyságos, továbbá Nagyságos, Jeles és Nemes, nekünk kedves, Híveink!

Az 1830iki országgyűlést hirdető kegy. kir. levelünkben kinyilatkoztattuk már azon szándékunkat, hogy 1831ben, 's így jóval a' törvényes három év lefolyta előtt, ismét tartunk országgyűlést, mellyben az 1790° 67dik 's 1827 8ik törvényczikkelyek következésiben kidolgozott rendszeres munkálatok országgyűlési tanakodás alá vétetvén, egyszersmind azon szünetlen királyi gondoskodásunk is töltessék be: hogy általok, menten maradván az ősi constitutio szerkezete, minél előbb böles törvények hozathassanak. De Miamagunk fájlaltuk leginkább, hogy azon országgyűlés az ugyan akkor bekövetkezett köz, új 's mind addig nem ismért veszélynimmel rettegető inség miatt nem vala tartható. Azonban annak, mihelyt lehet, egybe hívására erős és elszánt akaratumkat 1831 szeptembere 16ikán költ királyi kegyes leírásunkban teljes őszinteséggel kifejeztük. Ezen királyi ígéretünket tehát most annál örömeztobb teljesítjük, minél inkább ohajtjuk, hogy az országgyűlési tanácskozás alá veendő munkálatok 's az ebből keletkező törvények által a' köz boldogság még inkább megerősítettvén, örök időkre tétessék sérülhetlenné 's virágzóvá. — E' végre Magyarországunk 's a' hozzá kapcsolt Részek minden hiv Karainak és Rendeinek

FRANCISCUS PRIMUS, divina favente Clementia Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiae, Galliciae et Lodomeriae Rex Apostolicus, Archidux Austriae etc. etc. etc.

Reverendi, Honorabiles, Spectabiles ac Magnifici, Magnifici item, Egregii et Nobiles, fideles, Nobis dilecti! Quae jam benignis Regalibus Nostris, quibus Comitata anni 1830 promulgavimus, Operatis systematicis, in sequelam art. 67. 1790° et 8. 1827. elaboratis, in diaetalem deliberationem sumendis, exemplendaeque irremissae illi Regiae Nostrae sollicitudini, ut horum adminiculo, salva avitae Constitutionis compage, providae ocyus surgant legum sanctiones, destinaveramus Comitata, anno adhuc 1831. longe ante effluxum legalis triennii convocanda: haec, ob communem, quae in illud tempus incidit, calamitatem, novo, ignotoque antea discriminis genere gravissimam, celebrari non potuisse, Ipsi quam maxime doluimus; firmissimam tamen Nostram eadem primo, quo fieri licuerit, tempore indicendi voluntatem, tenoribus benigni Rescripti Nostri Regii de dato 16 Septembris 1831. pleno cum candore declaravimus.

Hac proinde sponsione Nostra Regia nunc tanto lubentius Nos liberamus, quo magis in votis habemus, ut ope diaetaliter pertractandorum Operatorum illorum rogandis legibus prosperitas publica, ulteriori aucta robore, in omne aevum salva, florensque praestetur.

Hoc itaque scopo universis fidelibus Statibus et Ordinibus Regni Nostri Hungariae, Partiumque adnexarum generalem Conventum, seu Diaetam, pro Dominica tertia Adventus, in diem decimam sextam affuturi mensis Decembris anni modo currentis incidente,

közgyűlést vagy is országgyűlést hirdetünk 's határozunk ezennel Advent harmadik, e' folyó év decemberének 16ikán eső, vasárnapjára, P o z s o n y sz. kir. városunkba; abban isten kegyelmével saját személyünk szerint előlülni szándékozván. Mihezképest tinektek ezennel kegyesen meghagyjuk 's erősen parancsoljuk, hogy a' kitűzött napra és helyre, mint szokás, kebletekből választott és küldött két követet, tudillik alkalmas, 's béke- és köz jó-szerető férjfiakat küldjete 's utasítsatok minden mentegetés nélkül, kik aztán a' többi főpap, báró és nemes urakkal, 's Magyarországnak 's a' hozzá kapcsolt Részek már említett Karaival és Rendeivel a' nevezett köz országgyűlésen jelen lenni tartozzanak. Gondoskodjatok pedig szorgalmasan, hogy imént ismételt követeitek a' kijelent határnapra és helyen biztonnal és csalhatatlanul jelenjenek meg, az ország köz törvényében foglalt büntetés alatt különben, nem tevének. Egyeb-iránt hozzátok császári királyi kegyelmünkkel hajlandók maradunk —

Költ a' mi császári városunkban Bécsben Ausztriában, oct. 24ikén 1832.

Ferencz s. k.

Gróf Reviczky Ádám s.

Bartal György s. k.

Felséges királyunk Almásy, és Lánczy József, kir. tanácsnok, sz. István m. kir. rend vitézei, főispán, 's a' hét személyes kir. tábla közbiráit, belső titkos tanácsnok hívei közé méltóztatott díj elengedéssel kegyelmesen számlálni. — Oct. 13ikaról költ, 's Reviczky Ádám gr. 's m. kir. udv. főkancellárhoz intézett legfentebb kézírata szerint pedig sz. kir. Kassa városa biráját Fischer Károlyt magyar nemességre emelni.

Végre, szinte magyar nemességre méltóztatott még Mukits Simon sz. kir. Szabadka városa biráját is, oct. 13ikán költ 's Reviczky Ádám gr. m. kir. udv. főkancellárhoz intézett legkegyelmesb kézírata szerint emelni.

in liberam Regiamque Civitatem Nostram Posoniensem indicendam et promulgandam, eidemque, favente supremo Numine, in propria Nostra persona praeesse decrevimus. Quocirca, Vobis harum serie firmiter praecipientes, benigne committimus et mandamus: quatenus ad praescriptum diem et locum certos duos, uti moris est, e medio Vestri delectos et deputatos Nuntios, viros quippe idoneos, ac pacis, et publici boni amantes, citra omnem excusationem, mittere ac expedire debeatis, qui praedictae generali Regni Dietae, una cum reliquis Dominis Praelatis, Baronibus, et Nobilibus, praefatisque Regni Nostri Hungariae, Partiumve eidem adnexarum Statibus et Ordinibus interesse noverint. Curandum autem Vobis erit diligenter, ut praerepetiti Nuntii Vestri ad praescriptum terminum ibidem certo et infallibiliter compareant, secus sub poena in generali Regni Decreto expressa, non facturi. Vobis in reliquo Gratia Nostra Caesareo-Regia benigne propensi manemus.

Datum in Imperiali Urbe Nostra Vienna Austriae, die vigesima quarta mensis Octobris, anno Domini millesimo octingentesimo trigesimo secundo.

FRANCISCUS m. p.

Comes Adamns Reviczky m. p.

Georgius Bartal m. p.

A' Budapest közötti állóhíd ügyében.

A' Budapest közötti állóhíd ügyebeli hazafi Magyarok egyesülete előlülője szándékát nyilatkoztatja ezennel a' tisztelt tagoknak: gyülekezniük minélőbb elegendő számban Pesten össze, az eddig készült előmunkálatokat megvizsgálni 's elrendelni a' további készüléteket, mellyeket talán jelenleg szükségeseknek itélendnének. Tek. Pest vmegyének ez ügyre fordított szives pártfogása az ország többi tek. törvényhatóságait jobbadán már értesíté a' szándékról, 's a' mindenhol élénkül nyilatkozott részvétel nagy részben felmenti a' társaságot olly czélnak körülményesb felvilágosításától, melly az egész hazának leirhatlan haszonnal gyümölcsözhető.

Idejének látszik lenni azonban az eddigi előmunkálatokat, 's e' tárgy iránt közlött nézeteket (szempontokat) általánosan terjeszteni az ország elébe, hogy tanácskozhassanak annak tek. törvényhatósági; utasítsák e' közelebbi országgyűlésünkre küldendő követeiket az egyesület javaslatának méltatására, és segédmi támogatás végetti ajánlására. Az egyesületnek célja volt eddig: kitanulni a' nehézségeket, mellyek egy állóhid lételeének ellenszégülhetnek, vagy annak létesíthetése módját megmutatni. — Most tehát, miután minden előleges felmérés, alaprajz, 's a' mederágy történt magasodásai egybe gyűjtettek, 's azokkal a' dologhoz értők öszves ítéletök szerint, egy erős és veszélytelen álló hidnak építhetése nyilvános: a' többi az ország törvényes határozásától függ: akarja e' mikép? micsoda eszközök vagy módosítások által annak való (practicus) kivitelét megalapítani. Az egyesület csupán mély tisztelettel kérheti a' tek. törvényhatóságokat: méltóztatnának országgyűlési követeiket felhatalmazni, hogy elfogadhassák a' társaság közleményeit, 's méltatólag támogathassák; — kidolgoztatá és köre iratá e' végbül az egyesület előlülősége már az áltnézés végett szükséges alaprajzokat, 's magyarázó leírásokat, hogy a' tek. törvényhatóságokkal közölhesse. Olly kimerítőleg, olly pontos csinnal készültek azok, hogy az egyesületnek Angliába kiutazott néhány tagjai legközelebbi tudósításaik után, Anglia legjelesebb erómű-tudósai (mechanici) saját nyilatkozások szerint, még azoknál célirányosb előmunkálatokat nem láttak, 's azokra már most is minden kétségen túl helyezett hid-építési tervet alapíthatnának, 's ha ugy kívántának, elő is terjesztenék. Eannélfogvást egyedül szeretett hazánk képviselőitől függend, e' hazafi szándék további sikerülését ébreszteni, 's elintézni: milly eszközök 's elvek útján lenne ez egyetemleg érezhető országos, és kereskedési hiány 's akadály elhárítható. — Az egyesület tisztelt tagjai, valamint minden egyéb hazafi, ki eziránt netalán javaslatot kívánna még előterjeszteni, bővebb tanácskozhatszól egy, nov. 20ikára Pesten tartandó, közgyűlésre ezennel tisztelettel hivatalos.

(Kir. Kam. tudósítás).

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara Ungváry Jánosnak lugosi kir. kam. ügyvéddé történt kineveztetése által, a' kir. ügyek igazgatóságánál megürült expeditori hivatalra, Sterbeczky Lajos ugyan ottani első írnököt nevezte ki.

Megürülvén a' szomolnoki cs. kir. fő-tiztségi 's bánya kerületi törvényszék kir. titoknoki hivatala, az érte folyamodók folyó eszt. decembere 14ikeig nyújthatják ugyanott be saját kezökkel irt kérelmököt.

A N G L I A.

Lord Brougham, marquis Lansdowne és marquis Wellesley oct. 16ikán délután 2 órakor a' felsőházba mentek, hogy mint királyi biztosok a' parliament üléseit továbbra elhasszák. Miután a' szokott meghívásra az alsó ház tisztei a' korlátnál megjelentek, elővasá lord Brougham a' királyi parancsot illy szavakkal: „Ó Felsege megbizásához képest, 's Ó Felsege nevében és parancsolatjára a' mostani parliament ezennel ma keddtől, october 16ikától, keddre, dec. 11ikére halasztatik el, hogy akkor ugyan itt ismét megnyitassék.“ — Mire a' biztosok eltávoztak.

A' hollandi király országgyűlést megnyitó beszédét (l. Jelenkor 87) csaknem minden angol ujság felveszi 's jegyzetekkel kíséri. A' Times azt igen háboruskodónak látja 's megütközik azon, hogy a' belga revolutio még most is csak ugy említettik benne, mint egy mulékony zendülés; 's hozzá teszi, hogy ha a' hollandi kormány tüstént meg nem mäsítja egész rendszerét, vagy ha a' nagy hatalmak a' tizenyolcz hónapi, türedelmes tanakodás után készült 's már megerősített egyezest (a' nov. 15ikit) félre dobni nem akarják: nem látszik semmi mód elkerülni az öszeütközést Hollandia 's az europai szövetség két legmunkásb hatalma közt. — A' Schelde elrekesztése, mellybe mint igen jól tudják a' Hollandiak, se' Belgium sem Európának többi kereskedő nemzete nem fog soha is megegyezni, Hollandia részéről csupa szín, 's az ő való célja még most sem egyéb, mint Belgiumnak visszakapcsolása. — A' Globe szinte roszalja, hogy a' revolutio revoltanak neveztetik, 's a' Hollandiak-
*

nak, úgy mond, kik a' 16 és 17ik században szinte csak egy szerencsés támadás által alapíták meg nemzeti függetlenségüket, igen rosszul áll, most a' belga támadást gáncsolniok. — A' Courrier azt mondja, hogy a' beszéd ugyan háborus, de csak védelemre látszik célzani, nem megtámadásra. Különben is nyilván levén Hollandiának tehetlensége Angliával 's Franciaországgal kelni harczba: csak két esetet lehet gondolni, egyik, hogy Hollandia minden készületei mellett sem fog mind végig makacskodni; — másik, hogy ha csakugyan ezt tenné, más, t. i. az északi hatalmaktól bizgattatik. — Ez utóbbi közháborura vezet; az első esetben pedig, ha a' conferentia sokat késik, Hollandia legalább időt nyer, 's így Hollandia jelenleg minden esetre kedvezőbb helyzetben áll mint Belgium. — Végre a' Morning-Post biztos kutfőből akarja tudni, hogy a' generalstatusok válasza a' kormány rendszabásinak tökéletes jóváhagyását foglalandja magában, 's a' St. Jamesi (angol királyi) vélekedés is e' tárgyban olyan, hogy a' Hollandiaknak épen nem szükség szerfelett megijedniök. —

Portsmouthból oct. 16ikáról írja a' Herald, hogy a' Scheldére menendő hajócsapaton ott erősen dolgoznak, de nem hiszik, hogy october vége előtt minden hajó együtt legyen. — Ugyanaz nap délután indult el onnan Wellington szállító hajó Oportoba, 159 emberrel, 19 tiszttel 's 100 darab lóval don Pedro számára; a' tisztek jobbára magok vették még pedig igen szép készületjököt.

Érdemes a' tory 's az ezekkel szellemben rokon ujságok véleményét is hallani a' belga-hollandi ügy felett. A' Guardian, mellyet mi a' Beobacht. után közlünk, eképen ír: A' Times azt mondja, hogy néhány tory levél, kiket valami szerencsétlen család, vagy szinte megfoghatatlan önhaszon izgat, még felszólítják Hollandiát: hogy velünk ujat huzzon, kívánatunkat ne teljesítse. — 'S miért ne tennők mi ezt? kérdi a' Guardian. Sőt ismételjük ezen felszólítást, 's Hollandia fenyegetett és megsértett királyának ujjal azt mondjuk: ne hagyja magát, álljon ellen egész erejéből 's az utolsó pillanatig,

mind addig, míg egy sánca marad, melly mögé vonuljon, egy ágyuja, mellyet kisűsön, egy krajczárja, mellyet kiadjon. Erre mi őt nem csak önmagáért, hanem a' britt becsület és igazság tekintetéből is szólítjuk fel. Az ő ügye szent, a' miénk elnyomáson alapul, vétkes és csak szégyen 's gyalázatra vezethet. Mi oka van vagy lehet az angol nemzetnek, még több adósságba verni magát, több több adót vállalni nyakára, kiűriteni kincstárát 's vérét ontani ki egy olly harczban, mellybe' nekünk semmi hasznunk, 's mellynek nyilván kivallott 's reánk nézve megalázó célja csak az, hogy Franciaországnak önséges és hódítani vágyó politikáját segéljük? — Bár mint akarjak is titkolni, annyi tagadhatatlan, hogy a' belga revolutionnak Franciaországban volt kezdete, 's az a' juliusi (1830) barricadesatának egy második 's olcsóbb kiadásánál nem egyéb. Ugyanaz a' párt ápolta ezt is, a' francia három nap hősei bizgaták ezt is, 's csak Europa akkori roncsolt állapotjának tulajdonithatni, hogy magát egy fontos és sikeres rebelliová csinoshatá ki. De azért csak a' francia pénz és francia befolyás által bizgatott elégedetlenek és semmirekellők rebellioja volt az, a' társaság legtekitetesb 's legbelátóbb osztályi ellen. — Ha Páris ki nem bontja a' revolutio véres lobogóját, soha Brüssel támadást nem látott volna. — Tudjuk jól, hogy a' Times szereti a' háborut, mert haszna van benne; de hogy egy revolutio kedvéért tanácsol háborut, azt most legelőször halljuk. Franciaországnak nincs semmi jusa törvényeket szabni a' hollandi királynak, vagy védköponyege alá borítani ennek lázadó jobbágyit. — Elég, ha Belgium független lesz, 's épen semmi szükség, a' hollandi nemzet régi 's rég megismert jusait részére bitorlani. A' Schelde a' Hollandiaké; övék volt hirtelen idők óta. Tehát annak révei, fénytornyai 's egész hajózhatása is hollandi igazgatás alá tartozik, 's az ennek fentartására szükséges költségek kétségkívül a' rajta evező hajóktól vétetni 's egyenesen a' hollandi kincstárba kell folyni. — Szóval a' Scheldének a' Hollandiak sajátjának kell

maradni, különben ennek határai nyilván 's nemzeti védelme mentetlen. — Igaz, hogy más kereskedő statusok, különösen pedig Belgium java ezen hajózhatás közössé, szabaddá tételét kívánna; de ez egészen más, — ezt csak tractatusok által lehet bevégezni. — Megfosztani Hollandiát a' maga idő és szokás által nyert privilegiumtól (ah! ah!) annyi volna, mint minden törvényt és igazságot megsérteni. De minek ebben annyi szót veszteni. A' Scheldén hajózás csupa ürügy. A' hollandi király makacssága is ürügy; antwerp áltadatása szinte az. A' (készülő) berohanás célja világos mint a' nap. — A' francia ministerium Soult által vezetve vért szomjuhoz. Vért érez messzéről, mint a' Times, 's szomját akarja benn' oltani. — A' revolutionnak véres tetejét kell elérni. Az oskolamesternek (Lajos Filep?) ki kell a' maga lángoló galyjait a' világba vinni, ki a' hitlennék a' vörös sipkát, ki a' barricadehősnek, mint Shylock (Shakespearenél), a' maga élesre fent kését és fontját. — Franciaországot más nemzetek rovására kell lecsillapítani. Fen kell az ő ministeriumát tartani, ha vér foly is, ha Holland zöldelő rétei letipratnak is. — Ez a' háborúnak egész titka, mennyiben az Franciaországot érdekli. — Az a' titok, melly az angol whigministereket hadra készíti, egészen más színű. Anglia most csak azért kezd háborút, hogy lord Palmerston hibáit eltakarja. Az ő szörnyű tévelygése miatt kell most Hollandiának kényszerítettetni; az ő mulasztási és megkivánási vétkei miatt kell a' nemzetnek egyik hív frigyesét megtámadni, magát inségbe verni, kereskedését és gyárait károsítani. Már egy ilyen kimenthetetlen és épen rémítő háboru ellen protestálnunk kell, ha magunk maradnánk is. Vigyék azt bár olly mérséklettel, millyel azt egy vitéz admiral viheti, még is meggyalázó háboru marad az, mellyben se' babér, se' becsület, se' olly diésőség nem szerezhető, melly a' britt vitézek sírkövén helyet érdemelne. Mi tehát a' Times által kijelelt, vérözönre vezető utra nem indulunk; mi ellene vagyunk a' hadnak, mert az nem volna igazságos had;

's Anglia becsületére nézve bizvást reménylünk, hogy ez a' mi oppositionk nem lesz foganatlan, 's hogy azon pártok, mellyek a' hadat előidézék, ennek következményiért kérdőre fognak vonatni Szándékjok nem sült el, 's aztán számolniok kell! — — Hogy tetszik?

Plover brigg oct. 11dikén érkezett Falmonthba, mond a' Globe, miután Rio de Janeirot aug. 21ikén, Bahiát sept. 1sőjén, Pernambucot sept. 9ikén elhagyá. Ezen időkben a' nevezett helyeken teljes csend uralkodott. L. Brazilia.

FRANCZIA ORSZÁG.

Marsal Gerard, (az éjszakai seregek fővezére) hosszasan értekezett a' ministerekkel oct. 18ikán, 's ugyanaz nap azon hir terjedezett a' fővárosban, hogy a' ministerium a' francia seregeknek Belgiumba léptét 's Antwerp fellegvárának ostromát elhatározta. A' Courier állítása szerint e' hir a' külön ministeriumok bureauiból jött, 's a' már néhány nap óta jelentkezett czélzatokkal egészen megegyez.

Nantesben tetemes zavargások voltak octob. 16ikán: Az új főispánt, Duval Möriczot, mint gondolhatni, nem igen szeretik a' lakosok, 's most már másod izben csináltak gunymuzsikát neki, még pedig több ezeren. Katonák 's nemzeti örök hivattak egybe még délben, 's ezek leszöggett bajonettel üzék végig az utcázakon a' népet, melly uttal több megsebesült 's néhány elfogatott.

A' Gazette szerint oct. 17ikén estve érkezett egy rendkívüli kurir a' spanyol követtséghez Londonba 's csakhamar Madridnak vissza is indult. Ezen kurir Zea-Bermudez urnak azon nyilatkosását viszi, hogy ő a' királytól legujabban neki szánt külső ministeriséget elfogadja. Mint mondják Zea ur csak 14 nap mulva hagyja el Londont, minthogy most kevésse gyöngélkedik; azonban a' minister jó baráti ezen halasztás okát nem a' gyöngélkedésben, hanem azon szándékban találják, hogy ez idő alatt a' (spanyol, új) kormány menetelét bővebben kiláthassa. —

Bonaparte nemzetség mostani tartózkodása helye: mad. Lactitia az öreg-anya la-

kik Romában, Bonaparte József Spanyolország exkirálya Londonban, ennek hitvese Florenczben, leánya Charlotte Florenczben; Bonaparte Károly, Lucián fia, József nagybátyja leányával házas, Ricciában; Bonaparte Lucián Sinigagliában, a' fia Columbiában; Bonaparte Lajos, hollandi exkirály, Florenczben, felesége mad. Hortensia Helvecziában, fia Lajos szinte Helvecziában; Bonaparte Jeromos, westphali exkirály, Livornoban; Murat Achill, fia a' nápolyi exkirálynak, Londonban, öccse Newyorkban; anyja mad. Caroline Florenczben.

BELGIUM.

Gendebien ur, kiról mult számainkban emlékezék, következő felirást nyujta be a' királyhoz octob. 8kán: Sire! Meggyőződésből szinte mint kötelességtől arra indítva érzem magamat, hogy Felségednek, a' cassatio-széki főügyvéd igen tisztos hivatalára lett kineveztetésében, irántam mutatott jó akaró indulatjáért teljes köszönetemet fejezem ki. De szintazon kötelesség kénytet egyszersmind kinyilatkoztatnom, hogy Felséged tévedésbe van hozva 's méltósága szánt szándékkal megsértve, nehány cselszövők (intriguants) 's egy bizonyos felekezeti javára, melly dicsvágyának 's önhaszna vadászatának határt már alig lel. — E' levél szük köre nem engedi, hogy azon cselnek, melly engem a' főügyvédi hivatalra ajánlatba hozott, minden rugóit és czélját bővebben kifejtsem, de meg fogom azt egész nyíltsággal és becsülettel 's minden személyes czél nélkül tenni, mihelyt Felséged az iránt engem megkérdeni méltóztatik. Most csak annyit mondok, hogy a' ministerek engem a' cassatio-székhez főügyvéddé csak azért neveztettek ki, mivel bizonyosan tudták, hogy e' tisztet nem fogom elfogadni. Ugy van, Sire, én ezt nekik legutóbb september 27 és 28kán a' legelhatározottabban kijelentettem; 's adott okaim olly világosak, olly elhatározók voltak, hogy lehetetlen felteennem, hogy ók azokat nem értették vagy elfeledték volna. — Szünetlenül azt mondám, hogy nekem olly hivatalt adni, melly a' kamarából kilépni kénytetne, ugyanannyi volna, mint a' thronus méltóságát, 's ezt

még inkább, mint az én characteremet, megsérteni. Ugyan is ez okot adna a' nemzetnek azt gyanítani, hogy Felséged engem egy nagyobb hivatal által akar a' kamarából elmozdítani, én pedig elég becsületen vagyok, committenseim bizodalját megcsalni. — Sire, nekem más képzeteim vannak, mint Felséged ministereinek egy constitutionalis király 's egy közhivatalt viselő méltóságáról. — Hogy mind ez, mind amaz a' maga üdvösleges tisztaságában megmaradjon, kérem Felségedet, engedje meg, hogy a' főügyvédi (fő fiscus) hivatalt a' cassatio-széknel el nem fogadnom szabad legyen. — Brüssel, oct. 8kán, Gendebien. — Ezen levél közzé tételénél az ujságokban, Gendebien ur egyszersmind felszólítá polgártársait 's politikai barátait, hogy irántai részvételök 's jó indulatjok kitöréseit szüntessék meg, nehogy mind belmind külföldi ellenségeiknek rágalomra okot adjanak. — (Utile proposuit nobis exemplum.)

Brüssel, octob. 19kén: A' király tegnap Meulenaere urnak (volt külső-ministernek) adott privat audientiát. Midőn ő kilépett, de Theux, Raikem és Coghem urak is beadák lemondásaikat, úgy hogy egy hónap óta csak egy minister vala a' cabinetben. Most már a' király az előbbi, nemzetibb ('s hadakozóbb) ministeriumra visszatér: Meulenaere ur a' belső, Goblet general a' külső, Lebeau a' justitz, Kaufmann a' finantz-ministeriumot fogják megkapni, 's kívülök még Nothomb és Devaux urak belépni. Ezen kinevezések minden órán váratnak. —

SPANYOLORSZÁG.

A' főiskolák (egyetemek) megnyitását tárgyazó végzése a' királynénak eképen szól: Olly nagy és nemes érzésű nemzet, mint az, mellyet az isteni gondviselés a' királynak, igen drága 's igen szeretett férjemnek, a'nyi gondja alá bizott, méltó minden kiben az ő fényének 's dicsőségének legforróbb kívánatát gerjeszteni. Ebbeli szándékát 's czélatit a' királynak, mellyeket ő thronusra léptének legelső pillanati óta folyvást táplála szívében, olly nemű akadályok ellenzék, mellyeket kinos visszaemlékezések felfakasztása nélkül

leírni lehetetlen. A' legnagyobb akadályok egyike a' tudatlanság volt, melly ragadó nyavalyaként olly szélesen terjedezett az országban, hogy alig volt egy, kit meg ne lepett, el ne borított volna. — Ezen kártékony kulföböl eredtek a' szörnyü hibák, mellyek országokat dulnak, 's a' legértelmesebb, legokosb, legbölcsebb, jótékonyabb 's legigazságosb intézeteket semmivé teszik. Ebből erednek az egyenetlenség, a' pártok és alacsonyító pártnevek, 's a' képmutatás, melly az erény álarczával a' legundokább vétkeket födi be, 's a' köz jó színe alatt olly szenvedélyeket rejt, mellyek annak leginkább ártanak. — Mi e' roszaknak megtörhetetlen gátot akarván vetni, 's megújítani kívált ezen utóbbi időkben a' szeretetet, mellyet ezen nagy lelkü nemzet, uralkodóji iránt mindenha mutatott, a' köz hasznót célzó egyéb rendszabásink között 's a' királytól kapott hatalmunknál fogvást, tegnapi napon költ végzésünk által elhatároztuk: az egyetemeket ismét azon fényre emelni fel, melly Spanyolországot hajdan olly híressé tevé, 's parancsoljuk: hogy a' privat tanítás, melly eddig a' terhes körülmények miatt türve vagy engedve volt, szünjék meg, az egyetemek e' hónap (oct.) 28ikán nyitassanak fel, 's a' szokott lajstromok (matriculák, hová a' tanulók évenként beiratnak) mint máskor a' jövő nov. 25dikén rekesztessenek bé. Az itt kitüzött határnap semmi szin alatt sem halasztatik el. Az ur magát ehez tartani 's a' rendelést végre hajtani fogja. Költ St. Ildesonsob. oct. 7ikén 1832. A' királyné. Don Joseph de Cafranga.

A' madridi udvari ujság következő orvosi tudósítást adja a' király egészsége felől octob. 10ike reggeléről: Vagyon szerencsénk Excdnak jelentenünk, hogy elenyészvén lassankint fő jelenségei azon köszvényfájdalmaknak, mellyekben Ó Felsége a' mult hónap 11ike óta szenvedett, 's mellyek a' király drága életét több ízben veszedelembé ejték, mi hisszük, hogy itt van már a' pillanat, mellyben ezért a' Mindenhatónak hálát adhatunk. — Aláírva 7 orvos. Kivül: A' belső-minister Ó Excjához.

Dom Miguel hajóserege folyvást a' vigoi kikötőben feküdt, melly előtt oct. 5kén admiral Sartorius is megjelent, 's az utolsó (oct. 18kán érkezett) hírekig megmaradott. Mondják, hogy ő is (Sartorius) kívánt a' kikötőbe bocsáttatni, de ez tőle megtagadtatott. — A' Miguelisták octob. 15dikere készütek Oportot ujlag megtámadni, de seregeik közül számosan szöktek ált dom Pedrohoz. —

B R A Z I L I A.

Rio-Janeiroból aug. 15ójéről ezt írják: Két nap óta kormány nélkül vagyunk. Az ifju császár nevelője 's egyik gyamatyja gyannussá leve, — 's az igazság ministere a kamarától annak letételeét sürgette. A' követkamara ezt csakugyan végzésbe is hozá, de a' tanács félrevetette a' végzést egy szó többségével. Erre valamennyi minister beadta elbocsáttatását, 's a' regensség uj ministeriumot akart alkotni, de ebben nem boldogulván, maga is lemondott. Ma a' követkamara felszólítá a' regensséget, venné fel ujra hivatalát; még nem tudjuk mi lesz a' dologból. — A' regensség csakugyan ismét hivatalba lépett, mint ez az igazság-ministernek itt következő 's augustus 6ikán költ körleveléből (a' tartományi kormányzókhöz) kitetszik: Uram! A' nehézségek, mellyekre a' regensség egy uj ministerium szerkezetében talált, arra bírák azt, hogy a' mult hónap 30ikán üzenetet küldött a' követkamarához, melly által magas hivatalát letevé. E' lépés, melly előbb a' kamarát majd a' senatust is folyton ható ülésekre kényteté 's természetesen minden polgárt élénkül érdekle, rövid ideig meg azon félelmet is gerjeszté, hogy a' köz béke meg fog zavartatni. De azon rendszeret 's a' tekintet, mellyet II. don Pedro thronusa 's a' mi szabad intézkedésink iránt az egész polgárság azonnal kimutatott; továbbá a' követkamarának azon más napi elszánt végzése, hogy a' regensséget hivatalának folytatósára meghívja, végre a' regensségnek kész megegyezése e' bölcs meghívásra, csakhamar eloszlátának minden aggodalmat. — Azonban, noha fájdalmasan esik a' kormánynak most, midőn a' körülményeknek minden Brasiliabelit önkényt egységre kellene inteniök, egy e-

netlenségekről szólni, még is kötelességem az urat a' regensség parancsára 's H. don Pedro császáruink nevében inteni, hogy ezen itt röviden elmondott történetek közre bocsátásánál azon gonosz benyomás elhárítására, melyet talán hamis vagy nagyított hírek a' tartományban okozhatnának, minden módon oda igyekezzék, hogy a' nagyobb rész - 's a' kormányától eltérő vélekedésük megbéküljenek 's minden munkásságok oda fordítottassék, a' minék most köz czélnak kellene lenni, t. i. az ország constitutiója 's ebben a' nyilvános rend és szabadság, mint ifju császáruink, ki egyszersmind a' mi jóllétünk kezese, thronusának igaz alapjai fentartatásokra; — és más részről, hogy, ha a' békítés nem érne fogantat 's akármilyen próba is tétetnék a' törvény és constitutio vagy Ó Felsége jusai sérelmekre 's felforgatásokra: Excad azonnal minden törvényes módot és hatalmat vegyen elő, hogy az illyes merészletet elnyomja vagy meggátolja, 's a' rendet és békét, mellyre olly igen nagy szükségünk van, illően fentartsa. Isten tartsa Excadat 's a' t. Aug. 6ikán 1832. Pedro d'Aranjo Lima. —

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból oct. 1sőjeig érkezett tudósítások szerint, ott a' nép Ibrahim győzdelmei miatt zendülőleg van; ugyanis az aegyptusi vezér összevonván minden seregeit, nyomban követi a' nagy urnak megfutamult táborát, vagy inkább annak maradványait; alkudozásokról hallani sem akar, nem hogy önkényt, mint közönségesen hívék, megfordítván seregeit, eddigi diadalmival 's elfoglalt tartományival megelégedve a' háborunak véget vetne, ki nem rég ezelőtt ön ajánlkozására, mint alattvaló 's védencz, Syria birtokával könnyen ki vala elégíthető. Illy szomorú helyzetében a' porta külföldi segedelemnél e-

gyébehez nem fordulhat; Stratford Canning ajánlotta minap, még Konstantinápolyban tartózkodásakor, kormánya részéről a' közbe járulást, mi által a' háboruskodásnak egyben vége szakadna; ajánlotta ennek elutazta után a' helyébe érkezett ideiglen meghatalmazott angol ügyvivő is, de még ekkor nem hívé a' porta a' esata bal kimenetelét részére esendőnek; ellenben uj emlékezetben tartá, a' görög függetlenségi háboru alkalmával szomorú tapasztalásán tanulva, milly segedelmi kölcsön az idegen közbenjárulás, — 's el nem fogadá; most azonban már, a' szükség parancsolja, ha végkép elmerülni nem akar, e' végső 's egyetlen szabadító eszközhöz nyulnia, és sietve utasítja Maurojeni urat, eddigi ügyvivőjét az austriai udvarnál, ebéli fontos folyamodásával Londonba, hogy szorongattatásából menekhessék. Maurojeni ur oct. 17dikén csakugyan el is indult Bécsből, 's utját Párisnak véve siet London felé, hogy a' két udvar közbenjárulását eszközölhesse, de leginkább az utóbbiét, mellynek megnyerése igen hihető, mivel Nagybritannia érdekei, mellyeknél fogvást négy hónap előtt segedelmével önkénytelen ajánlkozék, folyvást azok vagy nagyobbak, mint mellyek akkor a' bélelegyülés ohajtására határozták.

Legujabb: A' francia seregek Belgiumba léptének idejéül eleinte october 20ika, aztán 21ike volt, most pedig, ha más parancsolat nem megy, oct. 27ike van kitűzve. (Constitutionnel). Az angol hajóereg november 15dikén indul a' Scheldére. — (Messenger).

Marsal Mortier francia nagy követ a' pétervári udvarnál 's hg Davoust követségi titoknok ugyanott, Pétervárat elhagyván oct. 18ikán Lübeckbe érkeztek. —

Bécs (october 314kén) közép ár:
Bank-actiák v. részvények darabja 1132 1/2 — —

A' gabonának pesti piaci ára november 2dikán 1832.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vto. gar.	leg obb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	140	130	120	Zab	36	34 1/2	34
Kétszeres	96 1/2	93 1/2	86 1/2	Köles	—	—	—
Rozs	61 1/2	56 1/2	53 1/2	Köles-kása	—	—	—
Árpa	53 1/2	52	50	Kukoricza	53 1/2	50	48 1/2

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer,

Ns
közgyül
kir. tan
alispánj
helytar
ható be
Rendek
göket,
ja főbb
gazságo
pedig r
mas é
Knezi
tinides
és sziv
nép. me
rende
dek po
ben ta
te a'
nélkül
béd vi
T
rontal
jelent
tud. A
vala h
sittatu

A
vevői
zová,
vezet
Gáspá
donsá
kintv
alföld
szám